

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2030/22
21.2.2024.година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Јелена Анђелковић, адвокат из Београда, ул. Рузвелтова бр. 37, против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Невена Чупић, адвокат из Београда, ул. Петра Мећава бр. 1, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 14045/18 од 18.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.02.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 14045/18 од 18.11.2021. године у ставу првом изреке, а жалба тужиоца се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 14045/18 од 18.11.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац АА да туженој ББ на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 69.375,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14045/18 од 18.11.2021. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде штете због трошкова изнајмљивања стана исплати и то: по основу уговора о закупу стана од 01.08.2012. године износ од 300 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, за сваки месец закупа са законском затезном каматом почев од 20.04.2016. године, као дана правноснажности пресуде Првог основног суда у Београду П 19354/13 од 04.12.2015.

године па до 31.08.2019. године, као дана престанка наведеног закупног односа и по основу уговора о закупу стана од 01.09.2019. године износ од 200 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, за сваки месец закупа са законском затезном каматом почев од 01.09.2019. године, па до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 112.125,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити битна повреда из тачке 12 истог члана, на коју се неосновано указује у жалби тужиоца. Изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи нити разложима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су сувласници на непокретности - стану бр. ... у ... у ул. ... у згради саграђеној на катастарској парцели бр. ... КО ..., површине 60 м², која имовина представља њихову брачну тековину. У катастру непокретности тужилац је уписан као носилац права приватне својине са 19/20 идеалних делова, а тужена са 1/20 идеалних делова, све по основу правноснажне пресуде Првог основног суда у Београду П 19354/13 од 04.12.2015. године. Парничне странке су биле у браку почев од 1994. године па до 2007. године кад је брак разведен, при чему је тужилац из предметног стана бр.... у ул....изашао 2002. године, од када више не живи у предметном стану. У складу са њиховим заједничким договором, тужена је са својим дететом из првог брака наставила да живи у предметном стану, док је за то време тужилац живео у изнајмљеним становима по основу уговора о закупу стана у ул. ... у периоду од 01.08.2012. године до 31.08.2019. године за који је плаћао месечну закупнину од 300 еура, а потом на основу уговора о закупу у стану у ул. ... почев од 01.09.2019. године за који плаћа месечну закупнину у износу од 200 еура. Тужилац је пред Првим основним судом у Београду у предмету Р1 375/16 покренуо поступак ради деобе предметне непокретности - стана бр. ... у ул. ..., који поступак још увек није окончан.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, а пре свега од чињенице да поступак ради деобе у предмету Првог основног суда у Београду Р1 375/16 још увек није окончан, првостепени суд је применом одредби материјалног права садржаног у члану 14 и 16 став 1. Закона о основама својинскоправних односа, члана 154, 155 Закона о облигационим односима, правилно закључио да у конкретном случају не постоји неовлашћено коришћење предметног стана од стране тужене, а све у смислу одредбе члана 219 Закона о облигационим односима, с обзиром да није извршена физичка деоба стана. Околност да је тужилац за утужени период сносио

трошкове закупа изнајмљених станова, нису од утицаја на обавезу тужене која није дужна да другом сувласнику, овде тужиоцу, надокнади штету због трошкова изнајмљивања стана, док се не постигне споразум о уређењу начина коришћења предметне непокретности, односно док се одлуком суда не одлучи о деоби предметне непокретности, све док траје сувласничка заједница и док иста није развргнута.

Све важне чињенице за доношење одлуке о оцени основаности тужбеног захтева, првостепени суд је утврдио потпуно и поуздано на основу доказа које је правилно оценио применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку. Жалбом тужиоца чињенично стање није ни доведено у сумњу.

По ставу Апелационог суда, захтеву тужиоца се не може пружити правна заштита јер је право на потраживану накнаду штете неосновано а ово и из следећих разлога.

Законом о основама својинскоправних односа (“Сл.гл.РС” бр.115/05) у одредби члана 13 прописано је да више лица имају право сусвојине на неподељеној ствари када је део сваког од њих одређен сразмерно према целини (идеални део). Одредбом члана 14. став 1. истог закона прописано је да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима сразмерно свом делу, не повређујући права осталих сувласника, а чланом 38. став 2. истог закона да савестан држалац није дужан да плати накнаду за коришћење ствари нити одговара за погоршање и пропаст ствари који су настали за време његовог савесног држања.

Имајући у виду цитиране одредбе закона сусвојина постоји када на једној ствари право својине припада већем броју лица, а пошто ствар није подељена, то нико од сувласника нема искључиву власт на физички одређеном делу ствари, него свако врши своја власничка овлашћења сразмерно свом сувласничком делу на целој ствари. Идеални део је део права на ствари, те зато сваки сувласник има идеални део на свакој честици заједничке ствари. Пошто је сувласник власник сваке честице на ствари, он може заједно са другим сувласником користити ствар, с тим што се својим овлашћењем употребе може, али и не мора користити. У пасивном понашању сувласника који се не налази у државини ствари манифестује се воља да се ствар не користи, па самим тим право употребе према потребама, прелази на другог сувласника, који се у државини ствари већ налази.

Наиме, када један од сувласника има искључиву државину сувласничке ствари, од које не стиче приходе (закупнину и слично), право осталих сувласника на накнаду за некоришћење својих сувласничких удела на спорној непокретности, у одсуству противправности, условљено је несумњивом манифестацијом воље тих сувласника, да користе своју непокретност, што подразумева подношење тужбе за предају у супосед или предлога за уређење начина коришћења сувласничке непокретности, јер је то правно релевантна манифестација воље, која доводи до поседа, односно коришћења сувласничке непокретности. У овом случају, тужилац није на правно релевантан начин манифестовао вољу за коришћење сувласничке непокретности, сразмерно свом сувласничком уделу, није поднео тужбу за предају у супосед, нити је доказао да је тражио предају кључа од стана, односно да се на било који начин обраћао туженој са захтевом за предају у судржавину предметног стана, при чему је тужена са дететом

остала у државини предметног стана на основу споразума са тужиоцем 2002. године.

Насупрот жалбеним наводима тужиоца, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8 Закона о парничном поступку, којим је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које чињенице ће узети као доказане. У току поступка, терет доказивања је на странкама које тврде да имају одређено право, али је законом такође установљено начело слободне оцене доказа које препушта суду савесну и брижљиву оцену доказа, при чему сходно одредби члана 229 ЗПП суд одлучује које ће доказе извести ради утврђивања битних чињеница. У образложењу пресуде првостепени суд је на јасан, логичан и прихватљив начин изнео садржину изведених доказа и правилно их оценио.

Без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари није ни жалбени навод тужиоца да он нема кључеве предметног стана. Наиме, и сам тужилац у жалби наводи да је добровољно изашао из предметног стана, а што је било још 2002. године када је тужилац својевољно напустио брачну заједницу и у договору са туженом, тужена је остала са својим дететом из првог брака да живи у предметном стану, да би тужилац тек 2016. године покренуо поступак за деобу предметне непокретности. Наиме, свако субјективно право мора да се остварује савесно, те стога није оправдано пасивним понашањем и незаинтересованошћу код држаоца створити привид одрицања од употребе ствари (тужилац је изашао из поседа предметне непокретности 2002. године, а поступак деобе покренуо тек 2016. године, а тужбу у овој правној ствари поднео 2018. године) и захтевати накнаду материјалне штете у висини закупнине по основу закључених уговора о закупу за наведени временски период а при диспозицији тужиоца да се из предметног стана исели.

Закон о облигационим односима-ЗОО одредбом члана 155. прописао је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоме физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета), чланом 185. ст. 1. да одговорно лице је дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала, а одредбом члана 189. је предвиђена обична штета и измакла корист, те оштећено лице има право како на накнаду обичне штете тако и на накнаду измакле користи која представља добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари, а чије остварење је спречено штетниковом радњом. По члану 16. ЗОО-а, свако је дужан да се уздржи од поступка којим се другом проузрокује штета, дакле постоји општа правна дужност уздржавања од наношења штете другом. Материјална штета, обична штета, је негативна разлика између износа имовине коју има оштећеник и износа имовине коју би имао да та имовина није смањена штетним догађајем. Међутим, свака настала штета нема за последицу и обавезу да се иста надокнади јер се у сваком случају морају испунити услови имовинске одговорности и то: постојање штете, узрочна веза између штете и радње њеног починиоца, кривица учиниоца и противправност штетне радње. Околност да тужена има правни основ да стан користи, да је тужилац добровољно изашао из предметног стана 2002. године након чега није ни тражио предају у суддржавину истог, произилази да на страни тужене не постоји одговорност за умањење у имовини тужиоца које се огледа у висини плаћене закупнине у износима ближе наведеним у изреци побијане пресуде.

Није од утицаја ни чињеница коју жалбеним наводима истиче тужилац да је пресудом Првог основног суда у Београду П2 1612/18 у правној ствари тужиоца ВВ (тужиочевог сина) чији је законски заступник мајка ГГ (тужиочева друга супруга) а против туженог, овде тужиоца АА, конституисано право становања његовог детета и његове супруге на предметном стану, с обзиром да за конституисање права службености становања нужно се захтева сагласност свих сувласника непокретности, што у конкретном случају значи и сагласност тужене као једног од сувласника на идеалним деловима предметне непокретности.

Насупрот жалбеним наводима тужиоца, да тужена предметни стан користи само за своје потребе, мора се имати у виду да све док се судски не одлучи о начину коришћења и деоби ствари тужена као сувласник предметног стана врши своја власничка овлашћења сразмерно свом сувласничком делу на целој ствари односно стану бр. ... у ... у ул.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужиоца али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те да су исти ирелевантни за другачију одлуку суда, а с обзиром на напред изнето правно становиште.

Првостепени суд је погрешно применио материјално право, а о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности, када је у својој одлуци о трошковима парничног поступка садржану у ставу другом изреке побијане одлуке, тужиоца обавезао да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 112.125,00 динара и то: на име састава одговора на тужбе у износу од 11.250,00 динара, заступања на четири одржана рочишта износ по 12.750,00 динара и једно неодржано рочиште у износу од 7.125,00 динара. Сходно одредбама чланова 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку туженој припадају трошкови парничног поступка у износу од 69.375,00 динара и то: на име састава састава одговора на тужбе у износу од 11.250,00 динара, заступања на четири одржана рочишта износ по 12.750,00 динара и једно неодржано рочиште у износу од 7.125,00 динара. Трошкови парничног поступка одмерени су за радње које су биле нужне и оправдане за вођење поступка у складу са важећом Адвокатском тарифом у време доношења побијане одлуке.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке а применом члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић